

סוללים דרן

בונים חירות תודעתית

חוברת מאמרים

תוכן עניינים

<u>4</u>	<u>המהפכה השקטה: פקודת השירות המשותף, הנדסת התודעה והמתקפה האישית</u>	<u>1</u>
<u>8</u>	<u>בין הממלכה למנגנון: חזון 'המדינה הרזה' בראי היהדות - חלק א'</u>	<u>2</u>
<u>11</u>	<u>התייחסות להתפרעות אמש בבני ברק</u>	<u>3</u>
<u>14</u>	<u>בין הממלכה למנגנון: חזון 'המדינה הרזה' בראי היהדות - חלק ב'</u>	<u>4</u>

מי אנחנו?

'סוללים דרך' הינו מיזם העוסק בתודעה והסברה שהחל לפני מספר שנים לאור הצורך להבין את המתרחש במרחב הציבורי באופן ענייני, ללא משוא פנים ומתוך שיח בוגר ומקצועי.

לאט לאט הצטרפו למיזם אנשים רבים, עד שכיום הקהילה הגיעה לכ-17 אלף חברים (!) שמקבלים מאמר בכל יום.

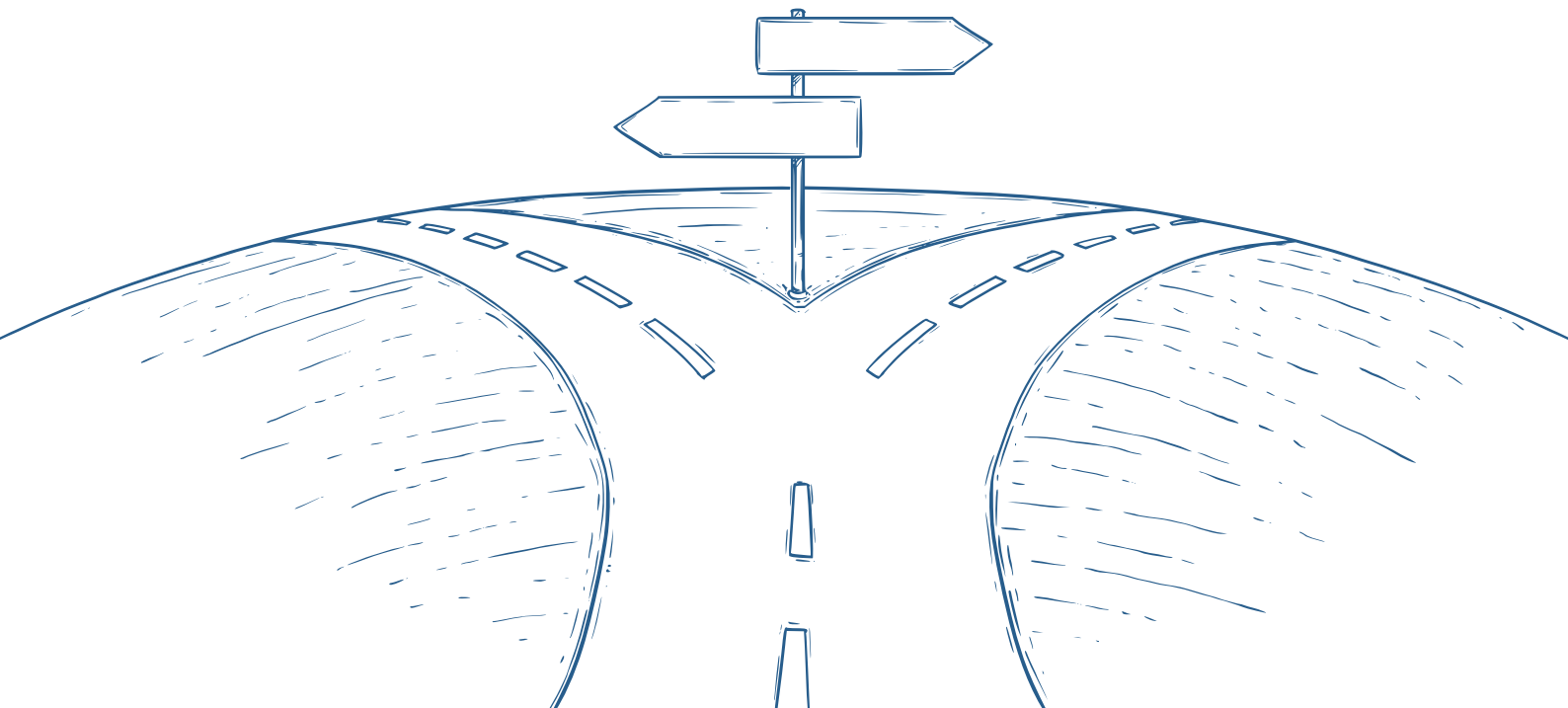
ב'סוללים דרך' אנו נוהגים לומר ש'אין לך דבר פרקטי יותר מתיאוריה טובה'.

כלומר, המיזם מאפשר לתחושות האינטואיטיביות הפשוטות של רבים, לעבור מתחושות בטן להמשגה ברורה ולתודעה סדורה. רק אדם בזה הופך להיות 'אקטיביסט' מדויק הפועל בהתאם לרוח לאומית, ציונית ויהודית.

אנו משתדלים לסקל את אבני הנגף מנהר החיים הישראליים על מנת לסייע בענווה לספינה הלאומית לנוע בבטחה ובגאון.

תגובות: ooffice@solelim-derech.co.il

להפצת החוברת: דניאל 052-757-5290

המהפכה השקטה: פקודת השירות המשותף, הנדסת

התודעה והמתקפה האישית

איתי אסמן

א. לפני שאתייחס להתקפות נגדי, חשוב להבין את הרקע לדברים - המהפכה הערכית והמבנית שעבר צה"ל בעשור האחרון מתחת לאפנו.

שני אירועים התרחשו במקביל בשנת 2016, ושינו את פני הצבא: 'פקודת השילוב הראוי' הפכה ל'פקודת השירות המשותף', ותפקיד 'יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים' (יוה"ל"ן) עוצב מחדש כיועצת הרמטכ"ל לענייני מגדר' (יוה"ל"ם).

עבור האזרח הפשוט, ואף איש הצבא שלא מעורה בעולמות התוכן הללו, זה נשמע כמו טרמינולוגיה טכנית חסרת משמעות. עבורי היה זה הרגע בו נפקחו עיניי, הרגע בו הבנתי לראשונה מהו ה'דיפ-סטייט' וכיצד הוא פועל מאחורי הקלעים.

ב. המסמך המכונן: המדריך לחיסול השילוב הראוי

כדי להבין את גודל האירוע, יש לחזור לאחד המסמכים המכוננים שחשפו בפני את המתרחש מאחורי הקלעים: החוברת 'שירות נשים בצה"ל - המשך התקדמות או נסיגה לאחור', פרי עטם של המכון הישראלי לדמוקרטיה והמכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS). זהו אינו סתם מחקר אקדמי; זו תוכנית עבודה.

בפתח המסמך, המחברים מגדירים את 'רוח צה"ל' כבסיס הערכי כמגדיר הזהות של צה"ל, אך מיד נוקטים במניפולציה עדינה ומסוכנת: הם מציבים שתי הנחות יסוד: הראשונה - החובה לשמור על כבוד האדם משמעותה בהכרח שוויון מגדרי מלא. השנייה - שירות משמעותי של נשים בתפקידי לחימה מעלה תרומה 'ערכית ומוחשית' לביטחון המדינה. שום מילה על תפקידו של צה"ל לנצח במלחמה.

על האמת להיאמר בקול רם וברור: הפרשנות האולטרה-פמיניסטית הזו לא מופיעה במסמך 'רוח צה"ל' המקורי. אין לה שום קשר לטקסט הזה (שגם הוא נכתב על ידי אנשי שמאל), אבל זהו כוחה של הנדסת תודעה - ברגע שמתקבל מסמך 'מקצועי', עטוף ביוקרה של אקדמאים ומכוני מחקר, החוש הביקורתי הבריא מתערפל. קצינים בכירים - אנשי מעשה מצוינים בשדה הקרב אך נעדרים מומחיות בקריאת טקסטים אקדמיים-משפטיים ביקורתיים - בולעים את הפיתיון. מבחינתם, רוח צה"ל היא מעתה ואילך שם נרדף לשוויון רדיקלי ושילוב נשים בכל מחיר. זוהי תעודת הזהות החדשה שנתפרה לצה"ל, וזהו חזונו החדש. הניצחון נדחק לצד.

ג. שלושת החסמים בדרך לצבא 'החדש'

כדי להגשים את החזון הפרוגרסיבי הזה, אותם גופי מחקר סימנו שלושה 'חסמים' מרכזיים שיש להסיר, והסרת כל אחד מהם מהווה חץ בלב הזהות היהודית והמבצעית של הצבא:

”
התכונה
של חיפוש
השוויון
אינה
יוצרת רק
עבודת
לציפיות
החברה,
אלא גם
נפש רודה
וכוחנית.
במצב
נפשי
שבזה רק
'האחר'
נחשב –
בין אם
בריצוי
שלו ובין
אם
בשעבוד
שלו

מתוך מסמך יוה"ל:

הסמל משלב שתי דמויות על- מגדריות ומכאן שלא ניתן לדעת מה המין או הזהות של הדמויות. הצבעים שנבחרו הינם כסף וזהב, צבעים לא מגדריים. בנוסף, ניתן לראות לפי הצבעים כי הדמויות דומות ושונות זו מזו. הסמל מתאר תפיסה 'אידיאליסטית' בו שני המינים ממוקמים בגובה זהה, כתף אל כתף, מה שמצביע על שוויון מלא ומיצוי משותף לשני המינים. הסמל כולל את סמלי היבשה, האוויר והים משום שגוף על מנת לסמל את העובדה כי מטה היוה"ל ייתן מענה, כמו בעבר, לכלל הצבא.

”
**המסקנה המעוותת היא
ששילוב של חרדים,
בתנאים המאפשרים
להם לשרת, מאיים על
צה"ל כ"צבא דמוקרטי
ושוויוני"**

1. מודל השירות הנפרד: המחקר קבע כי יש לפרק את המודלים הנפרדים לגברים ולנשים **ולאמץ 'ראייה מגדרית' כוללת. המטרה אינה ביטחון**, אלא יצירת 'מציאות' שבה המגדר אינו פקטור, גם אם הביולוגיה זועקת אחרת.

2. ה'הדתה': על הנקודה הזו ראוי להתעכב, שכן כאן נחשף הבלוף הגדול. בניגוד לתפיסה הציבורית הרווחת, שלפיה 'הדתה' היא כפייה דתית על חילונים, מכוני המחקר הגדירו זאת בצורה אחרת לחלוטין. **לשיטתם, הבעיה היא שיש "יותר מדי דתיים" בצה"ל, ושהם סובלים מ'נאמנות כפולה'**. כלומר החייל הדתי מקשיב למפקדו - אך גם לרבו. זוהי עלילת דם מודרנית. זאת, היות וקמפיין הסרבנות הוכיח מעל לכל ספק מיהו זה עם הנאמנות הכפולה, ומי נאמן עמוקות למדינה. העובדות לא הפריעו למכוני המחקר לסמן את הציבור הדתי כבעיה. לשם כך, דרשו לבטל את פקודת 'השילוב הראוי', שניסתה לצמצם נקודות חיכוך מיותרות בין חיילים דתיים לחיילות, בטענה שהיא "מגבילה את שילוב הלוחמות" - הערך העליון החדש של צה"ל.

3. שילוב החרדים: הפרדוקס הגדול. החרדים, בעצם רצונם בשירות נפרד המותאם לאורח חייהם, סומנו כאיום על ערך השוויון. **המסקנה המעוותת היא ששילוב של חרדים, בתנאים המאפשרים להם לשרת, מאיים על צה"ל כ"צבא דמוקרטי ושוויוני"**. כך הועדפה קדושת הערבוב על פני גיוס חרדים לצה"ל.

ד. התוצאות ההרסניות

המלצות המסמך הפכו למציאות בשטח. המסמך קבע כי שירות שוויוני עולה בקנה אחד עם ערכי צה"ל וחשוב יותר מניצחון (סילוף מוחלט, כאמור). הוא הוביל לדרישה להשוות את משך השירות בין גברים לנשים, מה שהביא לקיצור השירות הצבאי לגברים לפני המלחמה - מהלך שנבע מאג'נדה פמיניסטית של 'שוויון בנטל', תוך פגיעה בכשירות המבצעית.

והחמור מכל: **המסמך קבע מפורשות, שבמקרה של התנגשות בין שילוב נשים לשילוב חרדים, יגבר שילוב הנשים**. זו הסיבה שפקודות המטכ"ל החדשות שנכתבו לחרדים קבעו שהן רק "משלימות" את פקודת השירות המשותף.

”
הערבוב
המואץ
הזה אילץ
את איגוד
ישיבות
ההסדר
להוציא
תלמידים
מחיל
האיסוף
הקרבי,
מתותחנים,
ובימים אלו
ממש – גם
מחיל
השריון

פקודת השירות המשותף קיבלה מעמד של 'חוק עלי', מעין חוקה צה"לית חדשה בשם ערך השוויון. המלצתם להתייחס לדתיים ולחרדים כבעלי "צרכים מיוחדים" היא שיא ההתנשאות והניתוק.

השינוי מ"יוהל"ן' ל"יוהל"ס' לא היה סמנטי. זה היה מעבר מדאגה לצרכי החיילות, לאימוץ תאוריות קוויריות רדיקליות שבהן אין זכר ונקבה, הכל פלואידי. כלומר, ההבדלים בין גברים לנשים הם "מיושנים", תוצר של "הסללה" ו"הבנייה חברתית". אג'נדת פמיניזם קיצוני, שבעבר הייתה נחלתם של חוגים אזוטריים באקדמיה, הפכה למסמך פורמלי ולרוח המפקד בצה"ל.

ה. עיוורון ההנהגה הדתית

לאחר שהבנתי את משמעות האירוע, לא יכולתי לשתוק. עברתי בין רבנים בכירים בציונות הדתית, ניסיתי להתריע, להסביר שזו לא עוד פקודה טכנית, אלא עיצוב מחדש של ה-DNA הצה"לי. לצערי נתקלתי בחוסר הבנה. הם נפגשו בזמנו עם הרמטכ"ל איזנקוט ועוזרו רונן מנליס, ואלו, במתק שפתיים, סיפרו אחרת: דיברו על "מחסור בכוח אדם", הבטיחו שהכל "מקצועי", והרגיעו באומרם שהחיילים הדתיים יהיו "פרח מוגן". אומר בכאב גדול: הרבנים, אנשי תורה ומוסר, לא ידעו לקרוא את המפה הפוליטית-תרבותית. זה לא תחום מומחיותם. הפקודה נוסחה והוגשה לרבנות הצבאית כעובדה מוגמרת, תוך מתן אפשרות לשינויים קוסמטיים בלבד, רק כדי שהרמטכ"ל והיוהל"ס יוכלו לנופף בחתימת הרבצ"ר ולהשתיק התנגדות.

ו. השטח מדמם: ערבוב ללא גבולות.

התוצאות בשטח היו מהירות והרסניות. ערבוב טוטאלי ללא הכנה מינימלית של תשתיות. צה"ל הוצף במתחמי 'שירותים משותפים' שאליהם נכנסים במקביל ולא תאים בודדים (כ- 800 במיפוי ראשוני!), מצב שאפילו בקניונים אזרחיים לא קיים. **הערבוב המואץ הזה אילץ את איגוד ישיבות ההסדר להוציא תלמידים מחיל האיסוף הקרבי, מתותחנים, ובימים אלו ממש – גם מחיל השריון.** מי שבעבר כינה אותי "קיצוני" הרואה צל הרים כהרים, מבין היום את צדקת עמדתו. ולא רק תשתיות: אני מכיר מקרוב סיפורים כואבים ברמה האידית. לדוגמא, רופא גדודי שעזב את תפקידו לאחר שהיה יעד לאירוע חמור שהוביל לפירוק משפחה. על האמירה "זה תמיד היה קיים" יש לענות כך: נכון, יצר האדם קיים תמיד. אבל **פקודת השירות המשותף לא מנסה למנוע את החיכוך – היא מאיצה אותו.** היא ביטלה כמעט כל מנגנון הפרדה, חתרה לערבוב מכוון ביחידות הלוחמות, ויצרה אווירה של מתירנות בשם ה'גיבוש'. מדובר בהזנייה של צה"ל ופגיעה ישירה במבצעיותו ומקצועיותו. חייל המוטרד ממתח מיני בתוך דינמיקה מגדרית הוא חייל שפחות ממוקד במשימה. נקודה.

ז. על ההתקפות האישיות

דווקא בגלל התמחותי בתחום, בחרתי לכתוב ולהתבטא בצורה חריפה, האירוע כאב וכואב לי גם היום מאוד. איני מתרשם מאמירות נאיביות כגון "דיברתי עם קצין בכיר והוא אמר שהכל בסדר" או משיח רגשני שמבטל עובדות מתוך תחושות. **מי שבאמת מצוי בסוגיה, מי שקרא את האותיות הקטנות של הפקודות (גם אלה החדשות, המיועדות לחרדים), יודע שהמצב רחוק מלהיות בסדר.**

מה שמניע אותי הוא אהבת הצבא, ודווקא בגלל זה זה כואב לי שנכנסות אליו אג'נדות זרות שפוגעות בו וגם בתורה.

בגלל ניסיונותיי לחשוף ולהילחם באג'נדות הזרות החודרות לצה"ל, שילמתי, ועודי משלם, מחירים אישיים כבדים: ניסיונות להדחה משירות מילואים, רדיפה, וסימון כמטרה. ועכשיו - גורמים בציונות הדתית. מפריע להם שמישהו מעז לחשוב אחרת, ולכן הם פועלים בבריונות, חושפים התכתבויות אישיות מתוך קבוצות מקצועיות סגורות, מנתקים אותן מהקשרן, ומציירים אותי כדמון קיצוני- שום התייחסות לטענות שלי. **הם מפרסמים שקרים, כאילו טענתי שראשי הישיבות הם טיפשים או שקרנים - דבר שלא היה ולא נברא. זו מניפולציה זולה שנועדה להשחיר את פניי בעיני הציבור התמים שקורא מסריהם.** הדבר היחיד שאני מצר עליו, הוא שהובן מדבריי כאילו הרב הראשי לצה"ל מונע מבצע כסף, חלילה. הכוונה הייתה חדה וברורה: הוא לא יילחם נגד הפקודה הזו עד כדי התפטרות ("לשבור את הכלים"); לא בגלל בצע כסף, אלא בגלל חוסר יכולת לעמוד בפרץ מול המערכת. אבל למכונת התעמולה נוח לעוות את דבריי.

לסיכום, הרעשים מבחוץ לא ירפו את ידי. בעזרת ה' אמישך להילחם נגד המגמות הפרוגרסיביות שחדרו ללב צה"ל, ונגד אלה בתוך הציונות הדתית המאפשרים להן להכות שורש. המאבק הוא על דמותו של צה"ל כצבא יהודי ומנצח, ועל זה אסור לנו לוותר.

מי שבאמת מצוי בסוגיה, מי שקרא את האותיות הקטנות של הפקודות (גם אלה החדשות, המיועדות לחרדים), יודע שהמצב רחוק מלהיות בסדר

בין הממלכה למנגנון: חזון 'המדינה הרזה' בראי

היהדות - חלק א'

בן יעקב סבו

סוגיות הקשורות למדיניות ציבורית של המדינה היהודית ראויות להיבחן בענווה ב'מעבדה' רצינית, שבה יובאו לידי ביטוי הן גדולי המחשבה היהודים שבכל הדורות, שהיו נאמנים לאופיו הלאומי הייחודי של עם ישראל, והן המציאות ההיסטורית מתוך ניסיון האומות בניהול סוגי ריבונות שונים, זירה רוויית תובנות שנעדרנו ממנה באלפיים השנים האחרונות.

לא נתיימר להציג פה משנה סדורה בנושא, אלא כיווני מחשבה בלבד.

הערה: לעיתים, גם אם התוכן צודק ומדויק, העיתוי הנוכחי לקיומו יכול להיות לא נכון ואף מזיק. ולכן יש להפריד בין הצד הרעיוני, שאציג כעת, לבין הצד המעשי ועיתוי התממשותו במציאות.

בשיח הישראלי העכשווי, המושגים 'ימין כלכלי' או 'שוק חפשי' נתפסים לעיתים קרובות כיבוא זר, נטע אמריקאי הזר לרוח היהדות הקהילתית והלכאורה סוציאלית.

אולם, התבוננות מעמיקה ביסודות המחשבה המדינית היהודית ובמערכת היחסים שבין העם למסגרת המדינית שלו, מעלה את האפשרות שאולי דווקא צמצום כוחה של הפקידות ('המדינה הרזה') הוא המפתח לשגשוג הרוח הישראלית ולמילוי הייעוד היהודי.

כדי להבין זאת, עלינו לפרק את המבנה המדיני לגורמיו ולבחון את הסכנות הרוחניות והמעשיות הטמונות בבירוקרטיה ובריכוזיות.

א. המדינה ככלי, העם כמהות

נקודת המוצא המחשבתית חייבת להיות ההבחנה הקטגורית בין 'עם' לבין 'מדינה'.

אלו אינן מילים נרדפות.

העם הוא האורגניזם החי, הנצחי, נושא הבשורה והרוח.

המדינה על מערכותיה הפקידותיות, לעומת זאת, היא המכשיר; האמצעי; 'כלי קיבולי'. היא כעין מכשיר מצווה לגאולת ישראל ולהיות יסוד כיסא ה' בעולם. ביהדות, המלך (הריבון/המדינה) אינו מקור החוק ואינו הבעלים של העם. הוא כפוף לחוק, למוסר מסורת ישראל, ומטרתו היא לנצח על העם המממש את רוחו, ערכיו, שורשיו, זהותו וייעודו.

פקידות המדינה נועדה להיות התשתית המאפשרת לאומה לממש את חזונה, להגן על עצמה ולנהל את ענייניה.

כאשר פקידות המדינה הופכת למטרה בפני עצמה, כשהיא מתנפחת ותופסת מקום מרכזי מדי בתודעה ובחיי המעשה, היא מפסיקה להיות אמצעי והופכת לגולם הקם על יוצרו.

פקידות המדינה היא החומר, העם הוא הרוח.

פקידות
המדינה
נועדה להיות
התשתית
המאפשרת
לאומה
לממש את
חזונה, להגן
על עצמה
ולנהל את
ענייניה.
כאשר
פקידות
המדינה
הופכת
למטרה בפני
עצמה,
כשהיא
מתנפחת
ותופסת
מקום מרכזי
מדי בתודעה
ובחיי
המעשה,
היא מפסיקה
להיות
אמצעי
והופכת
לגולם הקם
על יוצרו

”
**מערכת המקדשת את
הנהלים על פני
האדם, את החותמת
על פני המהות – היא
מערכת המרחיקה את
השכינה**

וכמו בגוף האדם - כשהחומר משתלט ועבה מדי, הרוח מתקשה להאיר.

ב. לא בשמיים היא, ולא במשרד הפקיד

ישנה נטייה, לעיתים לא מודעת, לקדש את המוסדות הממלכתיים. אולם עלינו לומר ביושר: הברוקרטיה אינה 'יסוד כיסא ה' בעולם'. הקדושה ביהדות שורה היכן שיש חיים, בחירה חופשית, חסד ויצירה. הברוקרטיה, מעצם טבעה, היא ההפך מכך; היא מייצגת קיבעון, נהלים יבשים, כפיפות עיוורת לטפסים. מין הכרח בל יגונה. כאשר המנגנון המדיני מתנפח, אין הוא מוסיף קדושה למציאות אלא חונק אותה. הפקידות, גם אילו תיאורטית היו כוונותיה תמיד נקיות ורצויות, עדיין היא פועלת מכוח האינרציה של השימור העצמי. מערכת המקדשת את הנהלים על פני האדם, את החותמת על פני המהות - היא מערכת המרחיקה את השכינה; שכן השכינה שורה בתוך 'בני ישראל' - באנשים החיים, ולא במשרדים הממשלתיים.

הריבונות, ה'מלכות', היא השראת השכינה בארץ. הפקידות, רזה יותר או פחות, היא רק כעין מכשיר מצווה.

ג. ריכוזיות ככלי לשליטה תודעתית

הוויכוח בין ימין לשמאל כלכלי-מדיני אינו ויכוח רק על מיסים, אלא על מוקד הכוח. תפיסות עולם סוציאליסטיות או ריכוזיות (המזוהות היסטורית ורעיונית עם השמאל) גורסות כי 'הפקיד יודע טוב יותר'. זוהי תפיסה פטרנליסטית, המבקשת לרכז סמכויות בידי אליטה מצומצמת המנהלת את חיי ההמון היהודי החכם והנבון. כאשר פקידות מחזיקה בסמכויות רבות, המדינה הופכת בהכרח לריכוזית. **ריכוזיות זו היא הניגוד המוחלט לאמון באדם ובקהילה.** היא משדרת לאזרח: 'אתה אינך אחראי לגורלך, המערכת תדאג לך (וגם תחליט בשבילך)'. זוהי גישה המנוונת את שרירי האחריות והיוזמה של הפרט, ומחלישה את רוח החוסן הלאומי.

ד. סכנת ה'דיפ-סטייט' וגזל כוחו של העם

אחת הסכנות הגדולות ביותר של מנגנון ממשלתי מנופח היא היווצרותה של 'מדינת עומק' (Deep State) - רובד של פקידות בכירה, יועצים משפטיים ורגולטורים, שאינם עומדים לבחירה אך מחזיקים בכוח המעשי. כשיש במדינה פקידות חזקה, סמכותנית ובלתי ניתנת להזזה, קל מאוד לקחת מהעם את כוחו. הבחירות הופכות לטקס סמלי בלבד, שכן נבחר הציבור - המייצגים האמיתיים של רצון העם (שהוא הריבון האמיתי) - מוצאים את עצמם כבולים בידי פקידים 'שומרי הסף'. מצב זה הוא היפוך היוצרות: במקום שהמנגנון ישרת את נציגי העם, הוא הופך לאדונם. זה איננו רק כשל דמוקרטי, אלא כשל יהודי עמוק של 'גנבת דעת' וגזל הריבונות מהקולקטיב הלאומי.

כאמור, אלו רק שאלות והרהורים בנושא.

”
הבחירות
הופכות
לטקס סמלי
בלבד, שכן
נבחר
הציבור -
המייצגים
האמיתיים
של רצון
העם -
מוצאים
את עצמם
כבולים
בידי
פקידים
'שומרי
הסף'

התייחסות להתפרעות אמש בבני ברק

אודי בן חמו

נסו לדמיין שאתם נדרשים לנסח לעצמכם תגובה למה שאירע אתמול בבני ברק; לעצמכם בלבד או לבני משפחתכם, כאלה המכירים אתכם ויורדים לסוף דעתכם - ולא בריאיון לתקשורת. **כך השיח יהיה ענייני ולא תלוי ברייטינג ובדעת קהל.**

א. "אז אתה מגנה?"

נו, בשביל לענות על השאלה הזו לא צריך להיות חכם גדול. גם לא חכם קטן. מי לא מתנער ממעשים מכוערים שכאלו כלפי בני אנוש? בוודאי אם הם בני עמנו, ובוודאי אם מדובר בלובשי מדים. **לכן אנחנו מגנים בהתחלה, ונגנה בסוף, אבל באמצע נסיף עוד כמה דברים.**

ואם הקורא מתלבט אם אנו מגנים, תמיד אפשר לחזור לסעיף א. לא נעשה הנחות לאור התמונות הללו. לא היה נכון להגיע לתגובות שכאלו. **האירוע מכוער ממש. נקודה.**

ב. "הנה, ידענו שיגיע 'אבל'".

אבל בלי המשך הדברים נישאר במדרגת ילד קטן, המגיב לתמונה מקוטעת ומסיק מסקנות שגויות. יש תמונה רחבה, שלמה, בעלת סיפור מסגרת ורקע. להתעלם ממנה יהיה לא מוסרי, לא חכם ולא נכון. עזבו רגע מהו הסיפור בדיוק - קודם נסכים שיש סיפור ולא רק תמונה חלקית.

ג. נתעלם כרגע מהעובדה שישנם מחרחרי ריב ומדון מקצועיים, סוכני כאוס מדופלמים שעל תפיסת עולמם כתבנו בעבר, ושחלקם נחשפו רק לאחרונה **והצהירו על פועלם המתסיס בזריעת פירוד במגזר החרדי** (חפשו בגוגל איילת שחר סיידוף וצפו בתחקיר של ישי פרידמן בערוץ 14). כל אלו מבקשים גינוי לא למען אחווה ושלוש - הם מבקשים גינוי לשם תבוסה וביוש.

ד. האם ראיתם אי פעם הפגנה שתויגה כ'הפגנת החילונים'? או 'הפגנת הערבים'? האם ראיתם הפגנה שתויגה כ'הפגנת הציונות הדתית'? **אז למה לא לצמצם את האירוע הנוכחי לחצר הספציפית שממנה יצאו המופרעים? לתחום אותה, לבודד אותה ולעסוק רק בה, בצורה ראויה ותקיפה? אין צורך לענות. התשובה ברורה.**

ה. ישנם 'צדיקים' מחרחרי גינויים, שגיננוי והתנערות לעולם לא יספקו אותם. הם דורשים לגזור קופון מכובד מהאירוע, ולכן הם יקפצו על המציאה כמוצאי שלל רב. אליהם אין אנו כותבים כלל. **שום דבר הרי לא ישביע את תאוות הגינוי שהם דורשים מבני הפלוגתא שלהם. כלום. לכן מהם עדיף להתעלם.**

אז למה לא לצמצם את האירוע הנוכחי לחצר הספציפית שממנה יצאו המופרעים? לתחום אותה, לבודד אותה ולעסוק רק בה, בצורה ראויה ותקיפה?

”
**איך לדעתכם הרגישו
מחרחרי הגינויים
למיניהם? האם הם
כאבו, או שמא קפצו
על המציאה בשמחה
ובצהלה, כי אפשר
לעשות בכך יופי של
שימוש?**

ו. מי לא יכול לדרוש גינוי?

אוהו. ברשימה הזאת ישנם רבים, לצערנו. סגן הרמטכ"ל לשעבר יאיר גולן, שצר עם אספסוף מעונב על מספרה בתל אביב שהייתה בה רעיית ראש הממשלה, למשל, לא יוכל לדרוש גינוי. אביגדור ליברמן, שזרק "את נתניהו והחרדים למזבלה עם מריצה", לא יוכל לדרוש גינוי. שקמה ברסלר? כל בר דעת מבין שלא.

'אחים לנשק'? הם הרי הרימו את רף האלימות לשיאים חדשים: שרפת פחים, זיקוקים על בית ראש הממשלה, מדורות בכבישים ועוד אלימות מתועדת מלוא החופן - הם בוודאי לא יוכלו לדרוש גינוי.

כך כדאי להמשיך לבחון מי נקי כפיים ומי בא לגזור קופון ציני.

ז. הנה אמת מידה אחת לבחינת האירוע המכוער אמש:

מה חשתם כשראיתם את הסרטונים הללו? האם כשראיתם אותם חשתם צער וקֶאֶב? האם, לדעתכם, חרדי טיפוסי כלשהו שמח בהם?

ועכשיו - איך לדעתכם הרגישו מחרחרי הגינויים למיניהם? **האם הם כאבו, או שמא קפצו על המציאה בשמחה ובצהלה, כי אפשר לעשות בכך יופי של שימוש?** התשובה ברורה.

ח. "למה אי אפשר לגנות וזהו? למה תמיד לעשות השוואות?"

שום דבר רציני בחיים אינו נבחן ללא השוואה - השוואה למקרים דומים, לנסיבות, לאירועי עבר, לדמויות, להקשר הכללי ועוד. **ללא השוואה לא היה מדע.** לא היה אפשר לזהות חוקיות, לחפש ראיות, למצוא הוכחות, לבצע בקרה ולהסיק מסקנות. לכן, חובה להשוות ואז לנסח את התגובה הראויה. במקום, בזמן ובבמה הנכונים. ובעיקר, בקור רוח ובדופק נמוך.

ט. אז ראוי לבדוק כיצד הגיבו כלל המערכות וראשי הציבור בהתפרעויות דומות של גופים אחרים, של "אנשים אחרים", ממגזרים אחרים. כיצד הגיבו הרמטכ"ל, הפוליטיקאים, התקשורת ועוד. **הבדיקה הזו היא חשובה כדי שהגינוי יהיה מדויק.** אל תאבדו את הפרופורציות, גם אם זה דורש אומץ.

י. ואחרי כל זה, לדעתנו חובה לגנות!

אבל שוב, לא גינוי כללי כלפי כל החרדים, כדי 'לזכות בנקודות' אצל 'המקובלים'; **אלא גינוי אמיתי, חד, כפעולה כירורגית איכותית ללא 'נזק אגבי'** וכמובן בלי לפגוע באוכלוסיה בלתי מעורבת; הגינוי הוא כלפי אלו שלא רק התפרעו בגלל חיילות, אלא גם תלו לפני שלושה ימים על חבל שתי בובות בדמותם של הרב לנדו והרב משה הלל הירש, כמחאה נגד כל פשרה בנושא גיוס חרדים.

יא. נסו לחשוב אילו כותרות לא פתחו את מהדורות החדשות, ובקלות היו ראויות לעשות זאת.

כדי לגנות מעשה מכוער כפי שאירע אמש לא צריך להיות חכם גדול. כדי להצליח לזקק את העיקר מהטפל - דרוש מאמץ, ודרוש אומץ לב. כי רב המאחד על המפריד, כמו שאומרים אצלנו.

”
**הגינוי הוא
כלפי אלו
שלא רק
התפרעו
בגלל
חיילות,
אלא גם תלו
לפני
שלושה
ימים על
חבל שתי
בובות
בדמותם של
הרב לנדו
והרב משה
הלל הירש,
כמחאה נגד
כל פשרה
בנושא גיוס
חרדים**

בין הממלכה למנגנון: חזון 'המדינה הרזה' בראי

היהדות - חלק ב'

בן יעקב סבו

ס היום, בחלק ב' של הסדרה, אני מעלה מחשבות ורעיונות ולא מדיניות מעשית.

הלב והאיברים: מחשבות על גבולות הכוח והחירות בישראל

במאמר הקודם נגענו ברעיון של 'המדינה הרזה' ובמתח שבין המנגנון לבין הרוח.

אך האם כל ריכוזיות היא בהכרח שלילית? האם התשובה לכל בעיותינו היא הפרטה מוחלטת? כשמתבוננים במציאות הישראלית המורכבת עולה תמונה עדינה יותר. ייתכן שהאתגר הגדול שלנו אינו לבחור בין 'מדינה גדולה' ל'מדינה קטנה', אלא להבחין בחוכמה בין התחומים שבהם המדינה חייבת להיות הלב הפועם והמרכזי, לבין התחומים שבהם עליה לשחרר את הרסן ולתת לחיים עצמם לזרום.

א. הלב: היכן הריכוזיות היא הכרח קיומי?

ישנם תחומים בחיי האומה שאינם יכולים להיות נתונים למקח וממכר או לתחרות חופשית.

האם יעלה על הדעת להפריט את צה"ל? האם, למשל, אפשר לנהל מדיניות חוץ כשכל עירייה מחליטה על בריתות בין-לאומיות משלה?

נראה כי ישנם יסודות שהם בבחינת 'עמוד השדרה' של הקיום הלאומי: ביטחון-לאומי, משפט-עליון, יחסי-חוץ, שערי הכניסה לעם מצד אחד ולמדינה מצד שני - מדיניות ההגירה והגירור השלובות זו בזו, ועוד. בתחומים אלו המדינה פועלת כנציגה של 'כלל ישראל'. הריכוזיות כאן היא ביטוי לאחדות הקיום שלנו.

אך גם כאן עולה שאלה נוקבת: מה נותן לגופים הריכוזיים הללו את תוקפם המוסרי למשול על אחרים?

האם מערכת המשפט, למשל, יכולה לשאוב את כוחה מעצמה? כשאנו מביטים בוויכוח הציבורי סביב שיטת מינוי השופטים, אולי הבעיה אינה בעצם קיומה של ערכאה עליונה חזקה, אלא בשאלה את מי היא מייצגת.

נראה שהבחינה היעילה, הצודקת והבלעדית לזכותו המוסרית של גוף ריכוזי לפעול היא כאשר הוא משקף נאמנה את רצון העם ורוחו.

האם לא הגיוני יותר שהשופטים, המחזיקים בכוח עצום להכריע גורלות, ייבחרו לתפקידם בידי ועדות שהתמנו באמצעות נציגי הציבור - אלו שקיבלו את המנדט מהעם - ולא בשיטת 'חבר מביא חבר'?

ריכוזיות שאין עימה ייצוגיות עלולה להפוך לניתוק; לעומתה, ריכוזיות הקשובה לדופק הלאומי יש בה חיבור ועוצמה.

**נראה
שהבחינה
היעילה,
הצודקת
והבלעדית
לזכותו
המוסרית
של גוף
ריכוזי
לפעול היא
כאשר הוא
משקף
נאמנה את
רצון העם
ורוחו**

”
**כשנותנים לשוק
החופשי, לקהילות
ולרשויות המקומיות
את הכוח, נוצרת
תחרות בריאה. האזרח
הופך מ'מטופל' של
המערכת ל'לקוח' רצוי
ולשותף פעיל**

ב. האיברים: היכן הביזור הוא אוויר לנשימה?
לעומת ענייני הכלל, הבה נביט על חיי היומיום שלנו: החינוך של ילדינו, הפקקים בכבישים, יוקר המחיה, אופי הקהילה שבתוכה אנו גרים.
האם באמת נכון שפקיד כלשהו בירושלים יחליט באיזה ספר ילמד ילד בירוחם, או מתי יצא אוטובוס בגוש דן?
הניסיון הישראלי מלמד שלעיתים, ככל שהמדינה מנסה 'לנהל' את החיים האזרחיים כך היא חונקת אותם.
קחו למשל תכנון בנייה: שנים של תכנון ריכוזי מדוקדק הובילו אותנו למעצורי פיתוח קשים, במרכז ובפריפריה, ולבנייה שאינה מבטאת נכון את הצורך בשטח, בחיי הקהילה הממשיים.
ומה בעניין החינוך? האם מערכת חינוך אחידה ונוקשה יכולה באמת לתת מענה למגוון העצום של הציבורים והקהילות השונות?

אולי הדרך לחירות ולשגשוג עוברת בביזור סמכויות?

דמיינו מציאות שבה רשויות מקומיות מתחרות ביניהן על איכות החיים, על תוכניות לימוד ייחודיות, על מיסוי אטרקטיבי.
כשנותנים לשוק החופשי, לקהילות ולרשויות המקומיות את הכוח, נוצרת תחרות בריאה. האזרח הופך מ'מטופל' של המערכת ל'לקוח' רצוי ולשותף פעיל. **הביזור בתחומים אלו אינו גורם להחלשת המדינה, אלא לשחרור כוחות היצירה הגנוזים בעם.**

ג. הסמל: המדינה כנושאת הזהות היהודית
וכאן אנו מגיעים לנקודה העדינה והחשובה מכל. יש שישאלו: אם אנו דוגלים בחירות הפרט ובצמצום מעורבות המדינה, מדוע להשאיר בחוק סממנים של מסורת יהודית? מדוע, למשל, סמל המדינה הוא מנורת המקדש?
ובאופן יותר מעשי: האם נכון שנושא הנישואין והגירושין יישאר בידי הרבנות הראשית?

התשובה טמונה בהבדל שבין ה'פרהסיה' לבין ה'חדר הפרטי'. **המדינה היהודית היא לא רק ספק שירותים; היא הצהרת כוונות היסטורית.** הסמלים שלה - הדגל, ההמנון, הלוח העברי, וכן, גם ההגדרה הרשמית של 'מהו בית בישראל' - חייבים לבטא את הזהות השורשית שלנו בצורה הגדולה והמרוממת ביותר.

הריכוזיות בנושא הנישואין והגירושין היא רק למראית עין. באמת אין בה שום כפייה. היא לא נועדה לכפות אמונה על הפרט, אלא לשמור על אחדות העם (מניעת פיצול לתתי-עמים שאינם יכולים להינשא ביניהם בגלל סוגיות ממזרות) ועל האופי הציבורי-יהודי הקיומי של המדינה.

בפועל, המדינה הישראלית מאפשרת ותאפשר לאנשים לחיות את חייהם הפרטיים כרצונם. המדינה אינה שולחת ולא תשלח פקחים לבדוק עם מי אדם בוחר לחיות את חייו.

החירות קיימת במרחב הפרטי. אך המדינה, כגוף המסמל את הנצח היהודי, שומרת על הסטנדרט המאחד ברמה הלאומית.

זהו איזון עדין: **מקסימום זהות יהודית בפרהסיה ובסמלים, לצד מקסימום חירות בבחירות האישיות.**

אין כמעט שום הבדל מעשי במדינת ישראל בין זוג נשוי כדת משה וישראל לבין כל שני בוגרים הרוצים לגור יחד. הבדלי מיסוי, גם אם זניחים, ראוי להסיר לכתחילה.

מעבר לכל אלו חשוב להבין: עם ישראל, בניגוד לכל עם אחר בהיסטוריה, לא קם מתוך הכרח אלא מתוך ייעוד. ייעוד ברור בן אלפי שנים. כאשר מיטשטשת תודעתו העצמית לגבי הייעוד הייחודי שלו בעולם - הוא נכנס לתהליך של פירוק עצמי. הייעוד הכללי שלו חייב לבוא לידי ביטוי בתצורת מדינתו, בעוד חיי הפרט, המשפחה והקהילה, יכולים ואף רצוי לכתחילה שיהיו חירותיים ככל האפשר.

ד. מבט אופטימי אל העתיד

אם נצליח לפתח את ההבחנות הללו ולדון בהן ברצינות, ייתכן שאנו עומדים בפני 'תור זהב' חברתי ומדיני.

דמיינו מדינה שבה הפקידות מתמקדת במה שהיא חייבת לעשות - שמירה על הביטחון, המשפט והזהות היהודית המאחדת - ועושה זאת מתוך קשב עמוק לרצון העם ולנציגיו.

ובמקביל, דמיינו חברה שבה הקהילות פורחות, ושהיזמות הכלכלית בה משגשגת - ללא חסמים מיותרים וללא מנופי לחץ של קבוצות מיעוט כלכליות, דוגמת הסתדרויות המנסות להשפיע על סוגיות של זהות ומדיניות בעזרת השבתה של המשק או של מערכת הבריאות או של מערכת החינוך של ילדינו.

אין זה חזון אוטופי רחוק. הוא נמצא בהישג יד, אם רק נעז לשאול את השאלות הנכונות, לשחרר היכן שצריך ולחזק היכן שראוי.

השילוב בין עוצמה לאומית לחירות אישית הוא, אולי, סוד הנס של המדינה היהודית המתחדשת.

כאמור, אלו רק הרהורים בנושא ולא מדיניות מעשית.